

GETTY

Un debut d'una gran solidesa

JORDI LLAVINA

Hi ha una poesia d'Antonio Gamoneda, *Sabor a legumbres*, del llibre *Blues castellano*, que presenta l'anècdota d'un humil sopar familiar. Cinc persones de la mateixa sang mengen un plat de llegums: "Ahora que tenemos sobre la lengua la misma pasta de la tierra, / puedo olvidar mi corazón y resistir las cucharas". Hi ha un sentit litúrgic, gairebé joïós, en el ritu del sopar; però les cinc boques estan condemnades a "comprender la vida a través del mismo sabor".

Els personatges d'aquesta història de Núria Bendicho Giró –una *opera prima* molt sòlida, allunyada de tempteigs i il·lusionismes vans– també sembla que compreguin la vida a través del mateix gust. Un atavisme tràgic els agermana, com si no deixessin de sentir mai la presència d'"un forat que se t'emporta". No poden escopir del tot el gust d'aquesta "pasta de la terra". Un jove *retardat*, de cor oblidós, du sempre una cullera de fusta a la mà, vallepant-la. L'acció arrenca amb una mort violenta. En Joan, l'assassinat, no cap dins la caixa, i un dels seus germans proposa de serrarli les cames arran dels genolls. En To-

TERRES MORTES
NÚRIA BENDICHO
ANAGRAMA
180 PÀG. / 16,90 €

màs, l'hereu sinistre, comença a serrar-les però no se n'acaba de sortir. Llavors agafa un martell, amb la intenció de trencar els ossos al difunt. L'escena és esperpèntica, magnífica: "A la tercera el seu braç ja anava sol i era com si piqués qualsevol cosa menys una persona". Tinguin o no un mall a la mà, els individus protagonistes d'aquest drama rural piquen els altres com si fossin fardells morts, no éssers de carn i ossos.

Una ruralia escabrosa

Joan Cavallé, Alba Dalmau o Antoni Pladevall també han escrit obres ambientades en la ruralia, i, si es-

queia, no ens n'han escatimat detalls escabrosos. Però l'univers que ha creat Bendicho és diferent: no hi ha gota d'admiració pel món, i la tragèdia n'és el pa i la sal. Estupres, assassinats, gent que es penja, un capellà del llinatge de Josafat... Tot hi resulta molt extrem. La Roca Negra senyoreja aquests dominis de salvatge irredempta. L'instint en mena els habitants, pur desfici. Una jove pròfuga recorda que "existeixen coses com la set, com la mort, com l'amor, de les quals no es pot fugir". Tampoc no es pot fugir del fat maleït de la família. Ni de les terres mortes, "més mortes que la pols dels meus avantpassats".

L'argument gira a l'entorn d'uns quants fets significatius, que se'ns presenten des d'una polifonia de veus. Els diversos personatges no parlen amb una veu gaire distintiva, però n'arribem a copsar la singularitat: les seves obsessions, la manera de pensar o d'actuar. No hi ha gaire profundament en les seves consciències, perquè intueixo que l'interès no es troba en l'individu, sinó en la contradicció que imposa les seves lleis i n'afaiçonat l'esperit: "Aquesta sempre havia estat terra de caça i d'homes que venien d'altres homes que havien sorgit d'altres homes que sempre havien nascut aquí". Tots ells, visquin o no, són morts abans d'hora perquè també són mortes des de fa temps les terres en què creixen. No surten gairebé mai d'aquest cercle fatal. Alguns, pocs, baixen molt de tard en tard al poble més pròxim. S'embruteixen, no poden sostreure's a una fosca condemna: "Un animal treballa i camina sense queixar-se i no s'acaba penjant d'un arbre per voluntat", diu un pare de família. I una seva amant desdenyada: "Tota jo estava embriagada per aquella passió que ofereix la pèrdua en el moment abans d'aparèixer, l'excitació del dol imminent".

Bendicho escriu molt bé. Fa servir paraules que enfonsen les seves arrels a pagès: birbar, tòtila, estritllar-se, malmirrosa, bequeruda... No s'equivoca mai en la construcció de les frases. L'estil és sever com els personatges descrits, tan ferrenys. Aquest llibre no constitueix cap promesa: és una realitat bategant. Hi ha talent, molt! ♦♦

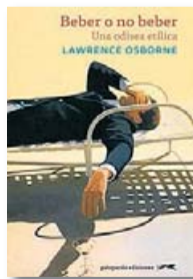
Beure alcohol és una activitat molt seriosa

GERARD PRUNA

Beure és una activitat molt seriosa, des de sempre associada a la filosofia. Ho escrivia Ricardo Piglia en els fantàstics *Diarios de Emilio Renzi*, i ho podria subscriure Lawrence Osborne, autor de *Beber o no beber* (Gatopardo). Alcohòlic com ja ho van ser els seus pares, aquest antic crític de vins de la revista *Vogue* i col·laborador del *New York Times* relata en aquest llibre les seves desventures per aconseguir prendre una copa a qualsevol preu, ja sigui un gintònic de 40 euros a la luxosa Town House Galleria de Milà o una ampolla de xampany dolent a Masqat (a l'abstemi Oman) una nit de Cap d'Any amb la seva amant italiana.

Però aquesta no és una història frívola tot i que pugui semblar-ho. Darrere cada glop d'Osborne i de les seves mans tremoloses hi batega el debat sobre la celebració o la condemna de l'alcohol com a tret distintiu –i definitori– d'una cultura. El contrast entre algú com ell, que sap descriure com ningú un gintònic i té un paladar entrenat en tots els matisos del vodka, i els joves de Jakarta que consideren l'alcohol "una malaltia de l'ànima", un beuratge que ens priva del nostre estat de consciència normal i que ens impedeix, per tant, accedir a Déu. El xoc, en definitiva, entre Orient i Occident.

Perquè d'això va en el fons el llibre d'Osborne. De la incomprensió entre dos mons a través de la seva relació amb la beguda. "Per als musulmans, l'occidental es troba en un estat constant, si bé inadvertit,

BEBER O NO BEBER
LAWRENCE OSBORNE
GATOPARDO
EDICIONES DE MAGDALENA PALMER
230 PÀG. / 19,95 €

d'embraguesa", conclou l'autor d'*El turista desnudo*, que subratlla que "bevem des del final de la nostra infància fins a la nostra mort, sense abstenir-nos-en –gairebé mai o mai– ni tan sols una setmana, el temps necessari per eliminar de la nostra sang les últimes traces d'alcohol".

Amb la seva odissea etílica per Beirut, Jakarta, Masqat, Dubai i Islamabad descobrint bars semiclandestins on els clients es juguen la vida per prendre una copa –hi sovintegen els atacs del fonamentalisme–, Osborne busca entendre de quina manera una cultura pot convertir l'alcohol en una representació del diable, però el viatge s'acaba convertint en la millor escola per comprendre també què significa la beguda per a ell, que busca en la copa diària de les sis i deu de la tarda

"la llum plena del pur estiu" que el poeta Píndar veia en Dionís.

"Només quan ens envolten els abstemis arribem a comprendre tot el que devem a la química de l'alcohol", apunta. Entre festes i ressaques –"boires cerebrals", les anomena– dispara una pregunta decisiva que ressona també en la pel·lícula *Otra ronda*, de Thomas Vinterberg: "És l'alcohol el creador de la màscara? O precisament allò que ens l'arrenca?" Ell, que ha vist de prop les virtuts –com una copa després de la feina relaxava l'ambient entre els pares– i els defectes de l'alcohol –la cirrosi va consumir el seu sogre–, continuarà alçant el got cada tarda, buscant sortir "de l'avorrida tristesa bidimensional de l'ésser humà" i acostar-se una mica a "les mosques de la fruita borratxes i els gossos feliços". ♦♦